

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 349
27. května 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Shrnutí výsledků voleb
do Evropského parlamentu

Společné sdělení k partnerství
EU–Střední Asie

Výsledky zasedání Rady pro
obecné záležitosti

Výsledky zasedání Rady pro
vzdělávání, mládež, kulturu,
sport

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

nový týden jsme včera zahájili s výsledky voleb do Evropského parlamentu. Jména 751 poslanců, kteří budou zastupovat občany EU a v příštích pěti letech zasednou v Bruselu a Štrasburku, tedy již známe. Jak a zda vůbec volby změní Evropskou unii a její budoucí směřování, jaká většina se v Evropském parlamentu vytvoří, jak bude vypadat nová Komise, to vše se teprve ukáže. Při nejmenším je třeba počkat na ustavení politických frakcí. Na co bych nicméně ráda poukázala, je letošní volební účast. Ve srovnání s národními volbami zůstává sice nízká, poprvé od roku 1994 ale celoevropský průměr překročil hranici 50 %. I v České republice přišlo volit více občanů než kdykoliv před tím. Účast přesáhla 28 %, což je sice hluboko pod průměrem EU, ale ve srovnání s 18,2 % v roce 2014 je to jistým úspěchem.

Na volby do Evropského parlamentu nyní naváže sestavování nové Komise a také obměna na dalších významných unijních postech. O tom všem budou dnes večer jednat lídři osmadvacítky na neformálním summitu v Bruselu. Měli by na něm zahájit proces nominace na vedoucí pozice v orgánech EU tak, aby Evropská rada mohla nové vedoucí představitele EU nominovat již v červnu.

Kromě neformální Evropské rady se tento týden v Bruselu koná také zasedání Rady pro konkurenceschopnost. Ministři se od

včerejška věnují tématu soutěžní politiky a vnitřního trhu, průmyslové strategii EU do roku 2030 a v části věnované vesmíru zásadní úloze kosmických aktivit a roli Space Council. Dále včera proběhlo zasedání Rady pro zahraniční věci ve formátu ministrů obchodu. Na programu byl aktuální stav modernizace Světové obchodní organizace (WTO), stav obchodních vztahů EU a USA nebo dohody mezi EU a Vietnamem (dohoda o volném obchodu a dohoda o ochraně investic).

V Černínském paláci od včerejška probíhá již pátý ročník konference Prague European Summit, na kterém jsem měla dnes ráno tu čest vystoupit s projevem na téma „New Trajectory for Europe“. Řadě zajímavých a důležitých evropských témat se až do zítřka budou věnovat odborníci z řad akademiků i státní a soukromé sféry z celé Evropy.

V pátek se těším, že týden uzavřeme v Lichtenštejnském paláci kulatým stolem Národního konventu, tentokrát na téma boje s klimatickou změnou. Konkrétně se zaměříme na to, jak se Česká republika podílí na řešení problematiky změny klimatu na unijní úrovni, jaké jsou její priority v této oblasti nebo jaký má být postoj České republiky k dlouhodobým klimatickým cílům Evropské unie včetně návrhu dosažení uhlíkově neutrální ekonomiky v roce 2050.

Shrnutí výsledků voleb do Evropského parlamentu

Ve dnech 23. – 26. května 2019 se uskutečnily deváté přímé volby do Evropského parlamentu. Předběžné celoevropské výsledky naznačují výrazné oslabení dvou největších frakcí Evropské lidové strany (EPP) a Pokrokového společenství socialistů a demokratů (S&D), posílení Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE/Obroda) a Skupiny zelených/Evropské svobodné aliance (Greens/EFA). Relativní úspěch zaznamenaly rovněž subjekty náležící ke dvěma protiunijním frakcím Evropa národů a svobod (ENF) a Evropa svobody a přímé demokracie (EFDD).

Volby podle očekávání přinesly **konec** historické parlamentní většiny „**velké koalice**“ (EPP a S&D) a celkově výraznou fragmentaci politického spektra v rámci Evropského parlamentu. Volební **účast** dosáhla **bezmála 51 %**. Došlo tak k zastavení setrvalého poklesu volební

účasti doprovázející všechny volby do Evropského parlamentu od roku 1979.

Podle aktuálních odhadů celkových výsledků volby vyhrála lidovecká frakce **EPP**, která ovšem současně přišla o 36 křesel (nyní 180 mandátů namísto 216). Druzí se umístili socialisté z frakce **S&D** se ztrátou 39 křesel oproti končícímu období EP (146 namísto 185). Třetí v pořadí skončila frakce **ALDE**, která společně s Obrodou francouzského prezidenta Emmanuela Macrona získala 40 křesel, tedy nejvíce ze všech politických skupin (109 namísto 69).

Výraznou změnou oproti dosavadnímu složení EP je velký úspěch frakce **Zelení/EFA**, která se historicky poprvé stala čtvrtou nejsilnější parlamentní frakcí (69 křesel namísto 52).

/Pokračování na s. 2/

Doposud třetí frakce **ECR** naopak oslabila o 18 křesel (59 namísto 77) a obsadila podle dostupných predikcí výsledku voleb 4. místo těsně před protiunijní skupinou **ENF** Marine Le Penové a Mattea Salviniho. Právě ENF se získala 22 křesel (58 namísto 36) patří společně s frakcí **EFDD** Nigela Farage, která získala dalších 12 křesel (54 namísto 42) k frakcím, jež posílily. Na posledním místě z dnes existujících frakcí skončila **GUE/NGL** se ztrátou 13 křesel (39 namísto 52). Zbývajících 36 míst patří podle odhadů k nezařazeným poslancům a politickým subjektům, které doposud nepotvrdili svou příslušnost ke stávajícím frakcím Evropského parlamentu.

Ve **Spojeném království** zvítězila Brexit Party Nigela Farage (ENF/EFDD) s 31,69 % hlasů, dobrého výsledku dosáhli také liberální demokraté (ALDE) s 18,53 % kteří brexit kritizují a podporují vypsaní nového referenda. Labouristé (S&D) s 14,08 % skončili na třetím místě a vládní konzervativci (ECR) s 8,7 % až na pátém místě.

Taktéž ve **Francii** tradiční republikáni (EPP) a socialisté (S&D) propadli na jednociferné výsledky. Ve volbách s 23,3 % zvítězilo Národní sdružení Marine Le Penové (ENF), která o procentní bod porazila koalici Obroda Emmanuela Macrona (Obroda/ALDE). Na třetím místě skončili oproti predikcím překvapivě Zelení.

Největší vítězství euroskeptici slavili v **Itálii**, kde Liga Mattea Salviniho (ENF) zvítězila s 34,33 % hlasů. Na druhém místě v Itálii skončila středo-levicová Demokratická strana (S&D), koaliční hnutí 5 hvězd (EFDD) se umístilo až třetí.

V **Německu** zvítězila s 28,9 % CDU/CSU (EPP). I tak však strana, kterou do voleb vedl Spitzenkandidat Manfred

Weber, přijde v Evropském parlamentu o 5 mandátů. Jako ve Francii i v Německu zaznamenali výraznou ztrátu sociální demokraté z SPD, kteří s 15,8 % ztratili 11 křesel. Posílili zelení, kteří se umístili na 2. místě s 20, 5 % hlasů, a AfD (EFDD) s 11 %.

Ve **Španělsku** zvítězila vládní Socialistická strana Pedra Sánchez (S&D) s 32,84 % hlasů před Lidovou stranou (EPP) s 20 %. **Maďarská** vládní strana Fidesz (dosud EPP) získala 52 %, což odpovídá 13 mandátům, v **Polsku** se 45,4 % vyhrála vládní strana Právo a spravedlnost (ECR). Na **Slovensku** s 20 % hlasů zvítězila koalice Progresivní Slovensko a Spolu. V **Řecku** oznámil premiér Alexis Tsipras vypsaní předčasných voleb poté, co jeho stranu SYRIZA (GUE/NGL) o deset procentních bodů porazila středopravicová strana Nová demokracie (EPP).

Oslabení dvou největších frakcí a také nejistota ohledně povolebních aliancí (např. budoucnost maďarské strany Fidesz v EPP nebo sestavování nové liberální frakce kolem francouzské Obrody) naznačují, že nadcházející vyjednávání o obsazení vrcholných pozic v EU může být komplikované. V následujících dnech se rozeběhne debata o formálním ustavování parlamentních frakcí. První plenární zasedání Evropského parlamentu, které zahájí jeho pětiletý mandát (2019 – 2024) čeká nově zvolené poslance 2. července ve Štrasburku.

/O. Kaleta/

Společně sdělení k partnerství EU – střední Asie > Komise

Ve středu 15. května 2019 byla vydána aktualizovaná strategie ke vztahu EU se Střední Asii (JOIN(2019)9). Střední Asie je oblastí strategického zájmu Unie z několika důvodů. Geograficky představuje pomyslnou křižovatku Evropy a Asie, z pohledu energetické bezpečnosti a obchodu pak zajišťuje významný podíl dodávek energií. Současně jde o prostor dosud nevyužitého tržního potenciálu. V neposlední řadě význam středoasijských republik vzrůstá v kontextu regionální bezpečnosti, a to zejména v souvislosti s mírovým procesem v Afghánistánu.

Zatímco vzájemné vztahy EU a střední Asie byly dosud rámovány **Strategií EU pro střední Asii z roku 2007**, sdělení z května reaguje zejména na nové příležitosti, které se v regionu objevily za poslední roky. Ať už jde o vnitřní reformní proces bývalých sovětských republik a jejich stále významnější regionální spolupráci či možnosti plynoucí z rozvoje euroasijské konektivity. Sdělení proto definuje **tři** vzájemně propojené priority - **partnerství pro odolnost** (partnership for resilience), **partnerství pro prosperitu** (partnership for prosperity) a **lepší vzájemná spolupráce** (working better together).

Partnerstvím pro odolnost je míněno zejména posílení Střední Asie vůči výzvám, kterým čelí v oblasti socioekonomického rozvoje, bezpečnosti a klimatu. Cílem je podpora demokracie, lidských práv, vlády práva a účasti občanské společnosti na správě věci veřejných, dále také kooperace v oblasti pohraniční správy, migrace a mobility, efektivní návratové politiky a klimatických změn. Dalším cílem je pak řešení bezpečnostních rizik v kontextu terorismu a radikalizace, ale také zajištění udržitelného ma-

nagementu vodních a přírodních zdrojů. Všechny tyto výzvy totiž snižují kapacity střední Asie, pokud jde o odolnost regionu a jeho další rozvoj.

Prosperita je cílem druhé priority, která směřuje ke zlepšení hospodářské situace regionu a zlepšení regionální konektivity dle standardů a principů definovaných strategií EU k euroasijské konektivě. Modernizaci a ekonomický rozvoj vnímá sdělení zejména ve zlepšení investičního prostředí a podpoře malých a středních podniků. Větší otevřenost a integrace ekonomik do systému mezinárodních obchodních pravidel by mohlo zajistit přistoupení všech republik do Světové obchodní organizace.

Třetí klíčovou a komplementární prioritou sdělení je **lepší vzájemná spolupráce**. Tu vidí EU zejména v posílení architektury partnerství, přičemž by nemělo dojít pouze k intenzifikaci stávajících platform dialogu na vysoké politické úrovni, ale také k **vytvoření fóra EU – Střední Asie**, které by mělo zastřešit spolupráci občanské společnosti, akademického prostředí, úřednictva a politické reprezentace obou stran. EU by rovněž měla více modifikovat svou rozvojovou pomoc tak, aby došlo k užšímu zapojení občanské společnosti v této agendě a vyššímu využití investic a soukromého kapitálu.

/E. Drnovská/

Výsledky zasedání Rady pro obecné záležitosti > Rada

Dne 21. května 2019 proběhlo zasedání Rady pro obecné záležitosti. Na programu jednání byl víceletý finanční rámec 2021 – 2027 a komentovaný návrh pořadu jednání červnové Evropské rady, v rámci bodu „různé“ pak informace o konferenci k evropskému semestru, představení sdělení Komise o dalším posilování právního státu v rámci Evropské unie a informace o zasedání ministrů věnované evropskému kulturnímu dědictví. Delegaci České republiky vedla státní tajemnice pro evropské záležitosti Milena Hrdinková.

Prvním bodem jednání Rady byl víceletý finanční rámec. Diskuze byla tentokrát zaměřena na vnější dimenzi rozpočtu. Členské státy obecně podpořily **důležitost EU jako globálního hráče** a reagovaly na předem distribuované dotazy ze strany rumunského předsednictví. V otázce **Evropského nástroje sousedství** (ENI) se členské státy rozdělily na skupinu podporovatelů samostatného ENI a skupinu požadující začlenění ENI do Nástroje sousedství v rámci rozvojové a mezinárodní spolupráce (NDICI). Postavení **Evropského rozvojového fondu** (EDF) ve víceletém finančním rámci (VFR) rozdělilo členské státy do tří skupin: (i) podporovatele současného nastavení mimo VFR, (ii) zastánce začlenění do VFR se zachováním dostatečné flexibility a (iii) zastánce začlenění do VFR včetně podřízení pod jeho obecná pravidla fungování.

Rada dále projednala komentovaný **návrh pořadu jednání červnové Evropské rady**. Na program by měl být příští institucionální cyklus, víceletý finanční rámec, klima-

tická politika a jiné otázky. Diskuse členských států potvrdila očekávání, že na Evropské radě bude odsouhlasena příští **Strategická agenda** a budou přijata rozhodnutí o nominacích na nejvyšší unijní posty v návaznosti na volby do Evropského parlamentu. Z témat červnové Evropské rady byla nejvíce diskutována **klimatická politika**, kde přetrvává nesoulad mezi ambiciózní a opatrnou skupinou členských států. Řada členských států zdůraznila **důležitost politiky rozšíření** a zahájení přístupových jednání s Albánií a Severní Makedonií.

V rámci bodu „Různé“ rumunské předsednictví krátce informovalo o výsledcích konference, kterou uspořádalo dne 4. dubna 2019 v Bukurešti pod názvem „Koordinace hospodářských politik na úrovni EU, obnovená úloha evropského semestru“. Komise dále představila své sdělení o dalším **posilování právního státu v rámci Unie** z dubna letošního roku, načež několik členských států vystoupilo na podporu této iniciativy, zatímco Maďarsko a Polsko varovaly před změnami primárního práva prostřednictvím sekundární legislativy.

Na závěr pak rumunské předsednictví a Francie informovaly o neformálním zasedání ministrů kultury a ministrů pro evropské záležitosti k zachování ohroženého evropského kulturního dědictví, které se uskutečnilo v Paříži dne 3. května v návaznosti na požár katedrály Notre Dame.

Příští zasedání Rady pro obecné záležitosti se uskuteční 18. června 2019.

/K. Šustrová/

Výsledky zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport > Rada

Ve dnech od 22. do 23. května 2019 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport. Delegaci ČR vedli náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy Václav Velčovský a náměstkyně ministra kultury Petra Smolíková.

V první části zabývající se **mládeží** nejprve Rada přijala závěry Rady o mladých lidech a budoucím světě práce, společně s usnesením Rady k řízení EU dialogu s mládeží. Následovala politická diskuse ministrů na téma „**Mladí lidé coby hybná síla demokracie v EU**“. Členské státy se shodly, že je nezbytné nadále posilovat dialog s mladými lidmi, především s těmi ze znevýhodněných skupin, a to jak na národní, tak evropské úrovni. Dle členských států je kromě posílení zapojení mladých lidí v politickém procesu důležité ukázat mladým lidem, že politici jejich názorům naslouchají a jejich zapojení má konkrétní výsledky. Zdůrazněna byla také potřeba zaměřit dialog s mladými lidmi na témata, která mladé lidi zajímají (například téma změny klimatu).

V části **vzdělávání** Rada nejprve přijala doporučení Rady o komplexním přístupu k výuce a studiu jazyků a následně doporučení Rady o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče. Následovala debata ministrů členských států na téma „**Budování budoucnosti Evropy: přínos vzdělávání k posílení sociální soudržnosti**“. Členské státy se shodly, že je nezbytné zaměřit se především na dotvoření **Evropského vzdělávacího prostoru**. Dle názoru ministrů by měla být posílena spolupráce členských států například v oblastech výuky cizích jazyků nebo celoživotního a odborného vzdělávání. Členské státy také ocenily úspěch současných evropských

iniciativ, jakými jsou například program Erasmus+ nebo Evropský sbor solidarity.

V části věnované **kultuře** nejprve Rada přijala závěry Rady o mladých kreativních generacích a závěry Rady o zlepšení příhraničního oběhu evropských audiovizuálních děl s důrazem na koprodukcí.

Následně ministři vedli politickou diskusi na téma „**Od boje proti dezinformacím k obnově důvěry evropských občanů v média**“. Dle názorů členských států se národní i evropské iniciativy musí doplňovat. Ministři ocenili aktivity Komise, přičemž většina z nich by uvítala zvýšení míry spolupráce na úrovni EU. Z debaty také vyplynula potřeba zaměřením národní i evropské snahy v boji za zvýšení mediální gramotnosti, rozvoje kritického myšlení a zajištění kvality, plurality, integrity a nezávislosti médií.

V části **sport** Rada nejprve přijala usnesení Rady o zastoupení a koordinaci členských států EU v rámci Světové antidopingové agentury (WADA) a závěry Rady o přístupu osob se zdravotním postižením ke sportu. Následně vedli ministři politickou diskusi na téma „**Zvýšení účasti dětí a mladých lidí na sportu v Evropě 21. století**“. Členské státy se shodly, že je nezbytné zvrátit negativní trend snižujícího se počtu sportujících mladých lidí a dětí. Ministři v rámci diskuse zdůraznili potřebu spolupracovat se všemi aktéry včetně sportovních organizací, svazů, ale také škol na propagaci atraktivnějšího sportu a poskytnutí příležitosti pro sportování.

/J. Matera/

Rada pro konkurenceschopnost – vnitřní trh a průmysl, vesmír, výzkum, 27. – 28. května

Na programu v části Průmysl a vnitřní trh bude prověřka konkurenceschopnosti, závěry k nové úrovni ambicí pro konkurenceschopný vnitřní trh, závěry k průmyslové politice EU a ke konkurenceschopnosti odvětví turismu. V části Vesmír proběhne politická debata o úloze Evropy jakožto globálního hráče a podpora

mezinárodní spolupráce a závěry k vesmíru jako klíčovému faktoru rozvoje. Rovněž by měla být přijata společná deklarace k budoucí úloze iniciativy BIOEAST.

Neformální večeře hlav států a vlád, 28. května

Výsledky evropských voleb, zahájení procesu nominací na vedoucí pozice v orgánech EU.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 349, týden od 20. do 26. května 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: Jan Sochor* Kontakt: newsletter@vlada.cz